

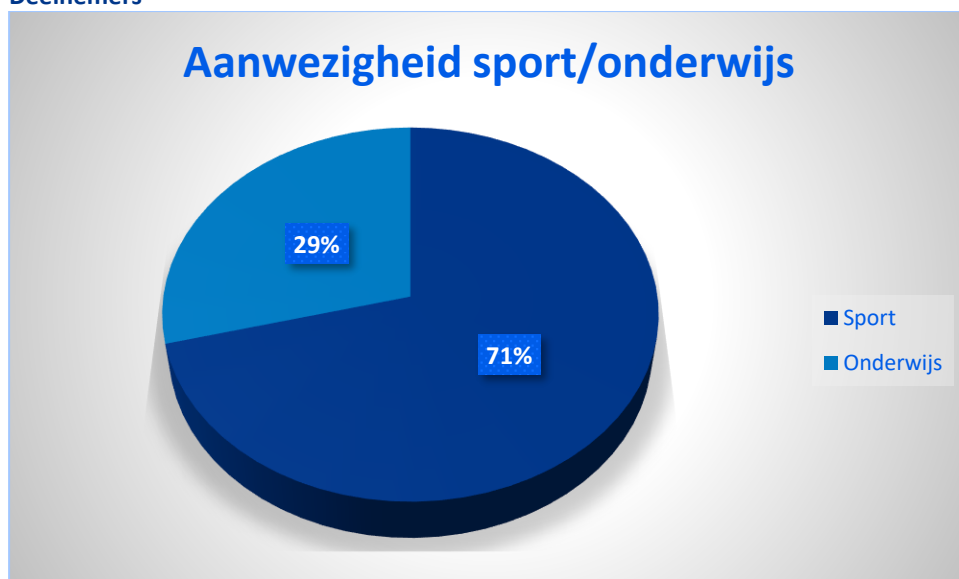
verslag

Werkconferentie 7 december 2020

datum, tijd	7 december, 9.30-13.00 uur
locatie	Online Zoom bijeenkomst
datum verzending	22 december 2020

1. Algemene informatie

Deelnemers

Doel van de bijeenkomst

Deze bijeenkomst is georganiseerd met als doel een gezamenlijk beeld te construeren van het beroepscompetentieprofiel, landelijke opleidingsprofiel, de kennisbasis, body of skills, contouren van het opleidingsprogramma, instroomeisen, bekostigingssystematiek en de gekaderde rollen van sportbonden en hogescholen bij de opleiding AD Sport, Topsport- en talentcoach. Expliciet wordt beoogd een versterkte samenwerking tussen sportbonden en beroepsonderwijs te construeren, die het vertrekpunt vormt voor

Bezoekadres

Papendallaan 60, Arnhem

Postadres

Postbus 302, 6800 AH Arnhem

Telefoon

+31 (0)26 483 44 00

Email

info@nocnsf.nl

Web

nocnsf.nl

het beter opleiden van meer vakbekwame Topsport- en Talentcoaches op niveau 5 vanaf 1 september 2021.

2. Plenaire sessie

Tijdens de plenaire sessie zijn diverse sprekers aan het woord geweest.

Openingswoord

Maurits Hendriks (technisch directeur NOC*NSF/ TeamNL) en Thom Terwee (Hogescholen Sport Overleg) hebben het openingswoord verzorgd:

1. In een korte terugblik is het ontstaan van de doorlopende leerlijn voor trainer-coaches toegelicht door Maurits. Het traject van de doorlopende leerlijn is gestart nadat er door de technisch directeuren van sportbonden werd vastgesteld dat het lastig was om stoppende bondscoaches te vervangen. Voor bijna elke sport was het een uitdaging om goed opgeleide en voorbereide bondscoaches te vinden. De vraag naar goede trainer-coaches was niet beperkt tot de topsport. Elke (jonge) sporter heeft recht op een goede trainer-coach. Thom geeft aan dat de sporthogescholen een brede verantwoordelijkheid hebben voor het opleiden van kader. De benodigde professionalisering van de sportsector wordt ook door de hogescholen gezien. De Topcoach 5 opleiding is toe aan een volgende slag. Dit is de reden dat de Ad Sport (uitstroomprofiel Topsport- en Talentcoach) er gaat komen.
2. De actualiteit wordt besproken door Thom en Maurits. Thom geeft aan dat er bij een vak altijd behoefte is aan professionaliteit. De sportsector wordt gezien als een prachtige plek voor professionals. De sporters die actief zijn in de sector, verdienen ook een goede trainer-coach. Maurits geeft aan de benodigde professionalisering benadrukt wordt in het rapport 'De opstelling van het speelveld' van de Nederlandse Sportraad. Daarnaast heeft COVID-19 invloed op de trainer-coaches. Er moeten aanpassingen gedaan worden in de schema's van de sporters. Dit geeft het belang van een goede beheersing van het vak weer. Ook om sporters een veilig (pedagogisch) sportklimaat te bieden is een verdere professionalisering en opleiding van trainer-coaches noodzakelijk. Je ziet van alle kanten de actualiteit en de noodzaak van de doorlopende leerlijn voor trainer-coaches. De noodzaak is onderzocht door middel van een macro doelmatigheidsonderzoek geeft Thom aan. De behoefte aan beter en hoger opgeleide professionals komt hierin naar voren. Het antwoord op de vraag of het realistisch was om de Ad Sport te starten, is volmondig ja.
3. Het toekomstperspectief van trainer-coaches is de grootste uitdaging waar we nu voor staan volgens Thom. In de huidige situaties zijn er 'baantjes' in de sportsector, daar kun je geen professionaliteit op bouwen. Maurits voegt hieraan toe dat het aantal trainer-coaches dat fulltime werkzaam is in de Nederlandse topsport, in het afgelopen decennium geëxplodeerd is. Omdat er in de topsportwereld een hele goede technisch hoogopgeleide staf nodig is. Er komt een sector aan die zich doorontwikkeld, waarbij professionals goed opgeleid kunnen worden. Wanneer er een goed arbeidsmarktperspectief is, wordt het vak trainer-coach ook als volledige baan interessant. Maurits geeft aan dat er een fase aankomt waarin de handen ineen geslagen moeten worden. Het gaat om een samenwerking tussen de sportbonden, het onderwijs en NOC*NSF. De expertise van het onderwijs is nodig om de leerlijn kwalitatief goed in te vullen. Zeker als we op termijn richting

licentiesystemen gaan. Daarnaast wordt de opleiding betaalbaar voor nieuwe trainer-coaches door de samenwerking met het onderwijs.

Praktijkvoorbeeld

Maarten Elenbaas (hoofdcoach tennis) heeft vanuit praktijkervaring aangegeven waar zijn behoefte ligt:

1. De behoefte richt zich onder andere op een combinatie van een sportbrede en sportspecifieke ontwikkeling van sporters. Maarten geeft aan dat sportend Nederland op deze manier naar een hoger niveau getild kan worden.
2. De samenwerking tussen bonden kan een meerwaarde zijn. Grotere bonden kunnen kennis en expertise delen met de kleinere bonden, terwijl kleinere bonden misschien weer slimmer opereren. Dit zal moeten resulteren in een stevig en hoogwaardig sportkader, waarbij trainer-coaches (breedte- en topsport) elkaar continu opzoeken en kennis uitwisselen tussen verschillende sporten.

Onderwijsprogramma

Dennis Arts (Fontys sporthogeschool) heeft een korte toelichting op het onderwijsprogramma van de Associate Degree Sport gegeven:

1. De opleiding tot topsport- en talentcoach wordt onderdeel van een grotere opleiding: de Ad Sport. De opleiding is gebaseerd op een aantal kwalificatiedossiers. De zes beroepstaken van de topsport- en talentcoach (zie bijlage 1) worden getoetst aan het eind van de opleiding. Deze taken zullen op elke opleidingslocatie hetzelfde zijn.
2. Er zijn een aantal uitgangspunten met betrekking tot het onderwijsprogramma:
 - Er wordt ingestoken op een 2-jarige deeltijdvariant;
 - de werkplek wordt ook de stageplaats;
 - het curriculum wordt om de beroepstaken heen gebouwd, met de mogelijkheid voor de studenten om context van de eigen leerwerkplek in te brengen;
 - er zal een de keuzevrijheid in het onderwijsprogramma terug te vinden zijn. De basis is hetzelfde, met verdiepingsmogelijkheden in een bepaalde richting.
3. Het onderwijsprogramma kan apart door de hogescholen, in samenwerking met o.a. sportbonden, ingevuld worden. Dit is afhankelijk van o.a. de connecties met het werkveld, regionale behoefte, accommodaties, docenten, organisatie en beleidskeuzes van de hogeschool. De omvang zal op elke locatie 120 studiepunten zijn met een studiebelasting van 3360 uur. Het eindniveau is op iedere opleidingslocatie gelijk.
4. De samenwerking met het werkveld is van belang. Uit het werkveld komt de input voor opdrachten en stage/werk. (Gast)docenten kunnen ingezet worden en bij het opdrachtgeverschap en de professionele begeleiding speelt het werkveld een rol. Tot slot kan het werkveld de rol van examinerator binnen de stage op zich nemen.

3. Deelsessies (input deelnemers)

3.1. Onderwijsprogramma

Feedback invulling van het onderwijsprogramma

De gepresenteerde opzet van het onderwijsprogramma wordt compleet bevonden. Ten opzichte van vorig jaar zijn de instroomeisen en de doelgroepen duidelijker geformuleerd. Met name voor de startende trainer-coaches sluit de deeltijdopleiding aan op de praktijk.

Tips en aanbevelingen inrichting van het programma

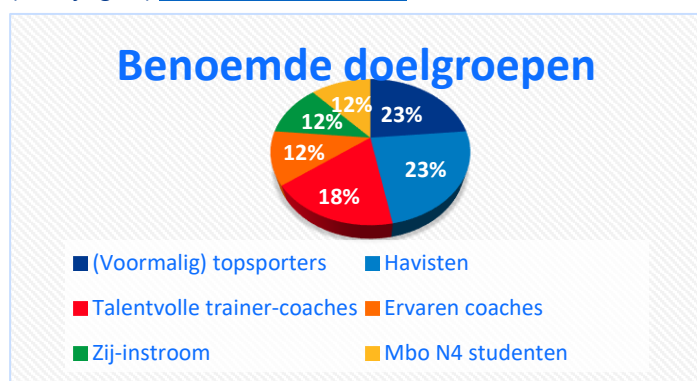
- Het wordt essentieel geacht het opleidingsprogramma praktijkgericht invulling te geven. Hierbij is afstemming met de praktijk (het werkveld) voorwaardelijk. Het is wenselijk het opleidingsprogramma (grotendeels) instellingsoverstijgend te ontwikkelen en aan te bieden, zodat uitwisseling van kennis en vaardigheden tussen cursisten/studenten van verschillende onderwijsinstellingen mogelijk is.
- Het is aan te bevelen rekening te houden met externe (buitenlandse) wedstrijden bij het ontwikkelen en aanbieden van het onderwijsprogramma.
- Er wordt meerwaarde gezien in het uitwisselen van kennis en vaardigheden tussen cursisten/studenten van verschillende sporten (sportoverstijgend en praktijkgericht). Het is wenselijk hier invulling aan te geven in het onderwijsprogramma.
- Uitwisseling van kennis en vaardigheden is op bondsniveau, bij het ontwikkelen en aanbieden van het sportspecifieke deel, aan te raden.
- In de communicatie richting potentiële cursisten/studenten is het aan te bevelen de informatie over het sportspecifieke gedeelte van de opleiding direct mee te nemen.

3.2. Leerwerkplekken

Voor het beantwoorden van diverse vragen in relatie tot de leerwerkplekken, kon gebruik gemaakt worden van een document met achtergrondinformatie. Dit document is als bijlage 1 toegevoegd aan dit verslag.

Doelgroepen

Voor het Ad Sport uitstrooprofiel Topsport- en talentcoach zijn verschillende doelgroepen gedefinieerd (zie bijlage 1) [of bekijk de routekaart](#).

Beschikbaarheid en begeleiding leerwerkplekken

Het aantal leerwerkplekken verschilt per organisatie en per tak van sport. Momenteel ligt het aantal tussen de 0 en 8 leerwerkplekken per sportbond. Een verduidelijking wat betreft de benodigde begeleidingstijd en financiën richting sportbonden is gewenst. Een voorstel is de begeleiding van cursisten/studenten gezamenlijk door onderwijsinstellingen (sportgeneriek) en sportbonden (sportspecifiek) te laten verzorgen.

Rollen sportbonden

Sportbonden zien voor zichzelf de volgende rollen in het onderwijsprogramma van de Ad-Sport:

- Het scouten van talentvolle topsport- en talentcoaches;
- en verbindende rol spelen tussen cursisten/studenten en leerwerkplekorganisaties;
- bijdragen aan het ontwikkelen van praktijkopdrachten, faciliteren van sportspecifieke kennis en ervaringen en invulling geven aan het gastdocentschap.

Een suggestie is om met sportbonden en onderwijsinstellingen plaats te nemen in een regionaal netwerk, waarbij constante verbinding tussen sport en onderwijs gecreëerd kan worden. Daarnaast kan dit netwerk gebruikt worden om kennis tussen de sport en het onderwijs te delen.

Opbouw onderwijsprogramma

Wat betreft de invulling van de opleidingsweek is gewenst dat deze zeer gedifferentieerd is. Een flexibele houding is nodig om het onderwijs om de stagewerkzaamheden te bouwen (i.v.m. periodisering diverse sporten). Een optie is om delen van het onderwijs online aan te bieden. Eveneens wordt modulair/leerwegaafhankelijk onderwijs genoemd als optie.

Beroepstaken

Binnen de stageplaatsen kan gewerkt worden aan de beroepstaken, waarbij 'het ondersteunen van meerjarentopsportbeleid' en 'managen van een topsport begeleidingsteam en netwerken' als uitdaging worden gezien door enkele sportbonden. Een verdere uitwerking en verduidelijking van de beroepstaken is gewenst.

Beoordelen van de cursist/student

De beoordeling van cursist/student wordt gezien als gezamenlijke verantwoordelijkheid van onderwijsinstellingen en sportbonden. Een voorstel is met name de ontwikkeling in de praktijk te beoordelen, waarbij de leerwerkplekbegeleider een adviserende rol in de beoordeling heeft. Het heeft de voorkeur de rol als beoordelaar niet bij de leerwerkplekbegeleider te beleggen, gezien de objectiviteit en belastbaarheid.

3.3. Rol Ad Sport in het werkveld

De Ad Sport wordt door sportbonden als aanvulling op het huidige opleidingsaanbod gezien. Deze opleiding kan zorgen voor een stijgende kwaliteit van trainer-coaches. Ook is de opleiding conform de KSS en past dus in de doorlopende leerlijn voor trainer-coaches.

4. Plenaire sessie

Tijdens de plenaire afsluiting wordt door twee sessiebegeleiders kort teruggeblikt op de deelsessies:

1. Dennis Arts geeft aan dat er veel betrokkenheid was bij de deelnemers. Er is goede en bruikbare input opgehaald met betrekking tot de opzet van het programma.
2. Thom Terwee schetst dat de intentie om dit samen op te zetten enorm aanwezig is. Iedereen is bereid mee te denken en iedereen kijkt heel erg uit naar de nieuwe opleiding.

'Dat we het gaan doen is duidelijk. Hoe we het gaan doen, dat bepalen we samen.'

(Francesco Wessels, NOC*NSF/TeamNL)

Bijlage 1: Achtergrondinformatie Ad Sport TTC

Doelgroepen

De instroomeisen van de Ad Sport TTC is dat een student minimaal HAVO/ VWO of MBO-4 moet hebben afgerond. Een 21+ toets is ook een mogelijkheid om het instroomniveau aan te tonen. De doelgroepen voor de Ad Sport TTC zijn:

1. Doorstromers vanuit MBO (Sport en Bewegen);
2. Talentvolle sporters/ topsporters die hun studie willen combineren met hun sport;
3. Zij-instromers (bestaande trainer/coaches op niveau 4);
4. Talentvolle coaches die vanuit de bond worden voorgedragen.

Eisen curriculum

De opleiding wordt aangeboden in een 2-jarige deeltijdvariant waarbij de werkplek van de cursist/ student tevens de leerwerkplek is. Het curriculum is opgebouwd rondom de beroepstaken en deze worden ingevuld vanuit de context van de leerwerkplek. De rol en positie van werkplekleren is daarmee cruciaal. Het curriculum moet aansluiten bij de actuele en authentieke beroepspraktijk, de redenen daarvoor zijn:

- Dit is een rijke, krachtige en betekenisvolle leeromgeving;
- De (toekomstige) werk- en leefsituatie is richting- en maatgevend voor wat en hoe geleerd wordt;
- Het is noodzakelijk om een goed beeld te hebben van zowel het onderwijs alsook de ontwikkelingen in het werkveld.
- Dit vraagt om continue interactie tussen de betrokken actoren: student, docent en werkveld.

Eisen leerwerkplek

De eisen die worden gesteld aan de leerwerkplek (stageplaats) liggen in van de volgende punten:

- De leerwerkplek is bereid en in staat om gedurende het studiejaar en op de bepaalde werkplekdagen (2,5 dag per week), tijd, middelen en voorzieningen in te zetten voor de vorming van de TTC
- De werkplekbegeleider kan voldoende tijd en ruimte vrijmaken voor zorgvuldige begeleiding (op maat) van de TTC.
- De leerwerkplek kan een werkplekbegeleider toewijzen met minimaal hbo achtergrond en relevante ervaring in de sport (o.a. feedback geven en bespreken voortgang).

Opbouw onderwijsprogramma

De opbouw van het onderwijsprogramma (curriculum) zal op elke locatie er anders gaan uitzien. Uiteindelijk leiden we allemaal dezelfde TTC op (volgens het Landelijk opleidingscompetentieprofiel) maar is er sprake van een lokale invulling. Dat uit zich in andere werkvormen, toetsing, invulling van stages, etc. Dat is mede afhankelijk van de connecties met het werkveld, de regionale behoefte van het werkveld, de accommodatie, docenten en organisatie van een instituut en mogelijke beleidskeuzes van een hogeschool (Fontys, HvA, HAN, etc.). Een gemiddelde studieweek van een student zal bestaan uit:

- 2,5 dag stage (werk)
- 1 dag contacttijd op de opleiding
- 1,5 dag zelfstudie (werken aan opdrachten)

Beroepstaken

De opleiding van de TTC is vormgegeven rondom zogenoemde beroepstaken (lees: proeve van bekwaamheid, PvB). De student gaat aan de slag met opdrachten, gekoppeld aan deze beroepstaak en krijgt daarin theoretische ondersteuning en begeleiding vanuit de opleiding.

1. Geven van trainingen	2. Coachen bij wedstrijden	3. Ondersteunen van meerjarentopsportbeleid	4. Managen van topsport begeleidingsteam en netwerken	5. Begeleiden van topsporters en talenten	6. Vergaren, ontwikkelen, toepassen en delen van kennis
Formuleert prestatieprofiel op basis van visie op topsport en talentontwikkeling, beleid en analyses	Formuleert wedstrijddoelen op basis van visie op topsport en talentontwikkeling, beleid en analyses	Initieert en adviseert over meerjarenbeleid	Stelt begeleidingsteam samen	Begeleidt topsporters en talenten op basis van topsportvisie	Houdt ontwikkelingen sportonderzoek bij
Ontwerpt samenhangend topsport- en talentontwikkelingsprogramma	Beïnvloedt topsporters, talenten en begeleiders in relatie tot de wedstrijd	Ontwikkelt meerjarenbeleid gericht op talentherkenning	Geeft leiding aan begeleidingsteam	Stimuleert persoonlijke ontwikkeling van topsporters en talenten	Voert sportgericht onderzoek uit
Geeft trainingen aan topsporters en talenten	Evalueert wedstrijden	Voert topsport- en talentontwikkelingsplan uit	Handelt formaliteiten rond begeleidingsteam af	Ondersteunt topsporters en talenten bij persoonlijke ontwikkeling	Draagt kennis en ontwikkeling uit
Evalueert uitvoering topsport- en talentontwikkelingsprogramma	Onderhoudt contacten met derden				Past relevante onderzoeksresultaten toe